

1868.
Tornio.

keltaisissa kansissa sisältää 589 sinettiä; kummassakin kirjassa on kukin sinetti määrätty.

4. "Sigill Samling Publika Sigiller 2" nidos sinisissä kansissa sisältävä 1328 sinettiä, jotka kaikki erikseen määrätty.
5. "Sigill Samling Alliance Sigiller" nidos sinisissä kansissa sisältävä 823 sinettiä, joista toiset määrätty, toiset määräämättömät.
6. "Sigill Samling" nidos sinisissä kansissa; nidoksen selästä vesi kirjoituksen hävittänyt; sisältää 1119 sinettiä, jotka kaikki ovat määrätty.
7. "Sigill Samling Ryska Sigiller 2", nidos sinisissä kansissa sisältävä 456 sinettiä, jotka ovat määräämättömät ja osaksi särkyneet.
(Kokoelmaan kuuluu lisäksi: "Sveriges rikes ridderskaps och adels vapen bok" joka kirjaston luettelossa mainitaan).

1869.
Hauho.

A.O.Heikelin marraskuun 6 p. 1877 Hauhon kihlakunnasta tuomat esineet. Kts. Muinaismuistoyhdistyksen pöytäkirja sanotusta päivästä sekä Heikelin "Kertomus muinaisjäänöksistä Hauhon kihlakunnassa" (=Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk, utgifna af Finska Vetenskaps-Societeten. Tjugondenionde Häftet. Helsingfors 1878).

Yliopiston
lunastamat.
Kuittikirja
N:o 463-476.

A. Kiviajan työkaluja.

1869.
Tyrvääntö.

1. Vasarakirveen vasarapuoli uralitiporfyrista, 8 1/2 cm pitkä ja 7 cm leveä reiän kohdalta, löydetty pellon piennarta kuokittaessa Anomaan rustholliin kuuluvan Ihamäen torpan maalla. Tehtäessä on kirves haljennut varsiläven kohdalla, josta ainoastaan 4/5 on valmistettu. Katso Heikelin Kertomus muinaisj. Hauhon kihl. n:o 38, jonka ohessa esine on kuvassa 30 kuvattu.
2. Poikkikirves tiiviistä viheriäiskivistä, 17 cm p. ja 5/2-6 cm leveä, kirveen ja "kehdonanturan" muotoisen aseiden välimuotoa; poikkileikkaukseltaan jotensakin puolikehän näköinen; löyd. Mallasveteen laskevan Tykölän järven, Valkeakosken alennettua, maatuneelta rannalta. Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl. n:o 48 ja kuva 33.
3. Oikokirves, 10 1/4 cm p. ja terältä 5 1/2 cm l., kapenee vähän varteen päin ja on latuskainen. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl. N:o 46.
4. Oikokirves, tiiviistä viheriäiskivistä, 12 cm p. ja 3 1/2 cm l., poikkileikkaukseltaan neliö. Varsipuolelta näkyy, että se on ollut varteen sidottuna. Löytöpaikka tuntematon, Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl. n:o 45.
5. Poikkikirveen terä kidemäisestä (pii-) saviliuskasta, jotensakin ohut, 9 1/2 cm p. ja 7 cm l. Löytty vesijätöistä, jotka syntyivät Kuokkalan kosken perättä Vanajaveden rannoilla. Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl. n:o 42.

1869.
Tyrvääntö.

6. Talitta, saviliuskamasta, poikkileik. 4-kulmainen, $4\frac{3}{4}$ cm p., $3\frac{1}{2}$ cm terältä ja $2\frac{1}{2}$ varsipäästä
1. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl. N:o 50.
7. Oikokirves, sarvikiillukkagneisistä, $15\frac{1}{2}$ cm p. ja $6\frac{1}{2}$ cm l. Kulmat pyöristetyt; varsipuoli kulunut; löytty vesijätöistä Vanajaveden rannalla. Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl.n:o 39.
8. Talitta dioritista, 6 cm p. ja $3\frac{1}{4}$ -- $2\frac{1}{2}$ cm l., (valok.V.A.8:8.) poikkileikk. 4-kulmainen, syrjät terävät; löytty Tykölään talon pellosta. Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl. N:o 49.
9. Oikokirveen kappale alkusaviliuskamasta, 7 cm p. ja $3 - 5\frac{1}{2}$ cm l.; löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl. n:o 43.
10. Kirveen kappale diabasista l. aphanitista, 5 cm p. ja $4 - 2\frac{1}{2}$ cm l. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl. n:o 44.
11. Oikokirves dioritiporfyristä, $7\frac{1}{4}$ cm pitkä ja $4\frac{1}{4} - 3$ cm l., nähtävästi ainakin yksi osa terästä uudestaan hiottu, josta seh vinous. Löytty Tykölään järven rannalta. Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl. N:o 47.
12. Talitta, dioritista, 8 cm p. ja $3\frac{3}{4} - 3$ cm l. Aunukselaista tyyppiä. Löytty Lurin talon niityllä kovasta savesta ojaa kaivettaissa. Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl. n:o 9.
13. Poikkikirves, dioritista, pitkittäin haljennut kappale, 12 cm p. ja $4\frac{1}{2} - 2\frac{1}{2}$ cm l. Löytö-

1869.

Hauho.

- paikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. Hauhon
kihl. N:o 11.
14. Oikokirves, tiheästä kloritiliuskamasta, 15 cm p.
ja 7 cm l. suuremmaksi osaksi, poikkil. pyöreänt-
soikea. Toisesta varsilaidasta näkyy, että se
on ollut varteen sidottuna. Löyd. muutamasta ki-
viaidasta, johon oli luultavasti taikauskosta
pistetty. Kauppilan talon maalla. Kts. Heikelin
Kert. Hauhon kihl. n:o 6.
15. Talтта, saviliuskamasta, 8 cm p. ja 3 1/2 - 3 l.,
terävillä kulmilla, mutta poikkil. ei suorakul-
mainen. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin
Kert. N:o 7.
16. Poikkikirves, sarvikiillukkaliuskamasta, 9 cm
p. ja 4 1/2 cm l., poikkil. 4-kulmainen ja terä
yksipuolisella laskulla. Löyd. Kämärin talon
pellosta Ilmoilan kylässä. Kts. Heikelin Kert.
N:o 8.
17. Kirves, diabasiliuskamasta, 13 cm p. ja 5 cm l.,
poikkil. melkein 4-kulmainen, vaikka joka sivul-
ta vähän kaarella. Löytöpaikka tuntematon.
Kts. Heikelin Kert. N:o 30.
18. Oikokirves, diabasista, 9 1/2 cm p., 5-4 cm l.
ja 2 cm paksu; poikkil. 4-kulmainen, mutta lap-
peet vähän kaarevat. Löytty Airikkalan taloon
Matkanta'an kylässä kuuluvaa niittyä kuokkiessa
Kts. Heikelin Kert. N:o 12.

1869. Hauho. 19. Kehdonanturan muotoinen hakkuuse l. tuura hienorakeisesta viheriäiskivisestä porfyristä, 13 cm p., keskeltä 3 1/2 cm l. ja samalta kohdalta 3 1/2 cm myös korkea. Sen toisessa päässä on leveä, vahingoitettu terä; poikkileikkaukseltaan ja päältä katsoen on se "sianselän" muotoinen. Löydetty soramaasta ojaa kaivettaissa n.s. Männistön lähellä Alvettulan kylässä. Kts. Heikelin Kert. N:o 2. (valok. V.A. 10:14.)
20. Taltta, dioritiporfyristä, 6 1/2 cm pitkä, 4 1/4 - 3 1/4 cm l. ja 2 cm paksu; poikkil. 4-kulm. Kts. Heikelin Kert. N:o 1.
21. Taltta kuutelo-liuskamasta, 5 cm pitkä, 1-2 cm l. ja 1 cm paksu, poikkileikk. läheimm. 4-kantinen. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 3.
22. Vasarakirveen teräpuoli viheriäiskivestä, 8 1/2 cm p., 4 1/2 cm l. leveimmästä paikasta ja samalta kohdalta 3 cm paksu. Löydetty Rantalan talon metsästä Hyömäen kylässä. Kts. Heikelin Kert. N:o 5.
23. Taltta dioritista, 7 1/2 cm pitkä, 3 3/4 cm l. ja 1 3/4 cm paksu. Terän lasku yksipuolinen, niinkuin höylän terässä. Löydetty kaskea raivattaessa Honkalan talon tiloilla Hyömäen kylässä. Kts. Heikelin kert. N:o 4.
24. Taltta, saviliuskamasta, 9 1/4 cm pitkä, 6 - 3 1/2 cm leveä ja korkeintain 2 cm paksu, siis latus-

1869.
Hauho.

kainen. Löyd. Hauhon selän rannalta Karkaustöyrän nimisellä osalla Kotkan kärjestä. Kts. Heikelin Kert. N:o 32.

25. Taltta aphanitistä, $5\frac{1}{4}$ cm pitkä, $1\frac{3}{4}$ cm l. ja $1\frac{1}{2}$ cm paksu; poikkil. 4-kulmainen. Löytty Tulittulan kylän maasta. Kts. Heikelin Kert. N:o 29.
26. Onsitaltan varsipuoli tiheästä viheriäiskivestä, 8 cm pitkä, $3\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ cm l. ja $2\frac{1}{2}$ - 2cm paksu; poikkil pyöreänlainen; löyd. muutaman Brandtvillen l. Puupon jyvääitan alta Vitsiälän kylässä. Kts. Heikelin Kert. N:o 33.
27. Kirveen varsipuoli aphanitistä, 4 cm leveä ja $2\frac{1}{4}$ cm paksu; poikkil. ollut nähtävästi 4-kulmainen. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 34.
28. Taltta saviliuskamasta, $8\frac{1}{2}$ cm pitkä, $5-2\frac{1}{2}$ cm leveä ja centimetrin paksu, siis hyvin latuskainen; löyd. ojaa kaivettaessa $\frac{1}{2}$ kyynärän syvyydestä savikerroksessa Vuolijoen maalla. Kts. Heikelin Kert. N:o 35.
29. Taltta viheriäiskivisestä porfyristä, $8\frac{1}{2}$ cm p., $5-3\frac{1}{2}$ cm l. ja $1\frac{1}{4}$ cm paksu, siis latuskainen; poikkileikk. pyöreänsoikea ja yksipuolisella teränlaskulla. Löyd. pellosta Konaajärven saarella lähellä Torvoilan kylää. Kts. Heikelin Kert. N:o 28.

1869.
Hauho.

30. Onsitaltta, kovasta saviliuskamasta, $7 \frac{1}{2}$ cm pitkä, $3 \frac{1}{2}$ cm leveä terältä, varsipuoli vähän kapeampi ja epätasaisempi, ja noin $1 \frac{1}{2}$ cm paksu; poikkileikk. jotensakin 4-kulmainen; selkäpuoli syvällä uurteella varsinauhaa varten. Löytöpaikka tuntematon.
31. Kirveen kappale, kovasta saviliuskamasta. Kirves on poikkileikk. nähtävästi ollut pitkänsoikea. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 23.
32. Suuremman kirveen teräpuoli saviliuskamasta, 6 cm leveä ja korkeiltaan noin $2 \frac{1}{2}$ cm paksu. Kirveen alkuperäinen pituus epätietoinen. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 32.
33. Taltta kuuteloiliuskamasta, $3 \frac{1}{2}$ cm pitkä, $1 \frac{1}{2}$ - $1 \frac{1}{4}$ l. ja centimetrin paksu. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 17.
34. Taltta saviliuskamasta, $8 \frac{3}{4}$ cm pitkä, $4 \frac{1}{4}$ - 3 cm l. ja keskeltä 2 cm paksu. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 18.
35. Taltta dioritiporfyristä, $5 \frac{1}{2}$ cm pitkä, 4 - $3 \frac{1}{2}$ cm l. ja $\frac{3}{4}$ cm paksu, höylänterän muotoinen. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 15.
36. Taltta kovasta saviliuskamasta, $5 \frac{1}{2}$ cm pitkä, 3 - $2 \frac{1}{2}$ cm l. ja 1 cm paksu, höylänterän muo-

1869.

Hauho.

toinen ja terä kumpaisessakin päässä. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 16.

37. Oikokirveen terä, 4 1/2 cm leveä ja 3 1/2 cm paksu - kirveen alkuperäistä pituutta ei tiedetä, koska se on katkennut-; löydetty Ittilän l. Höllön pellosta Miehoilan kylästä. Kts. Heikelin Kert. N:o 13.
38. Taltta saviliuskamasta, 8 1/4 pitkä, 1 1/2 cm terältä ja varsipästä 3 1/2 cm leveä, sekä 1 1/4 cm paksu. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 14.
39. Kirves, saviliuskamasta, 19 1/2 cm pitkä, 7 cm l. ja noin 2 1/2 cm paksu; löytänyt nikkari Helder, Rukkoilankylästä, ojaa kaivettaessa Ha'an niityllä kyynärän syvyydestä kovassa savessa lähellä Roineen rantaa. Kts. Heikelin Kert. N:o 24.
40. Taltta saviliuskamasta, 6 3/4 cm pitkä, 2 1/2 cm l. ja paksuimmasta paikasta 2 cm paksu; poikkil. rombinamuotoinen. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 19.
41. Vasarakirveen vasarapuoli sarvikiillukasta, katkennut reiän kohdalta. Löydetty Sorratin torpan pellosta Räväsmäen talon maalla Rukkoilan kylässä. Kts. Heikelin Kert. N:o 25.
42. Taltta saviliuskamasta, 7 1/2 cm pitkä, 3 1/2 - 2 1/2 l. ja 2 1/4 cm paksu, poikkil. 4-kulmainen. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 22.

1869. Hauho. 43. Talttta, dioritista, $7 \frac{1}{2}$ cm pitkä, $4 \frac{1}{2}$ - 4 cm l. ja $2 \frac{1}{2}$ cm paksu, poikkileikk. 4-kulmainen. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 21.
44. Oikokirves, dioritiporfyristä, $7 \frac{3}{4}$ cm pitkä, $4 \frac{1}{2}$ - $3 \frac{1}{2}$ cm l. ja $2 \frac{1}{4}$ cm paksu. Löyd. savesta Halmi-nimisessä pellossa Jokelan talon maalla Portaan kylässä. Kts. Heikelin Kert. N:o 20.
45. Talttta saviliuskamasta, $4 \frac{3}{4}$ cm pitkä, 4 - $3 \frac{3}{4}$ cm l. ja $1 \frac{1}{4}$ cm paksu; syrjät pyöristetyt ja hyvin "kaaputetut", Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 26.
46. Kirves, dioritiporfyristä, $9 \frac{3}{4}$ cm pitkä, $4 \frac{1}{2}$ cm l. ja 2 cm paksu; poikkileikk. 4-kulm.; vankkatekoinen ja varsipäästä vahingoitettu. Löyd. Keson puustellin pellostä Hauholla. Kts. Heikelin Kert. N:o 37.
- Tuulos. 47. Oikokirves, aphanitista, 13 cm pitkä, 5 cm l. ja $3 \frac{1}{2}$ cm paksu. Poikkileikk. pyöreän soikea. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 36.
- Hattula. 48. Hakkuuaseen kappale, saviliuskamasta, toisesta päästä katkennut ja myöskin pitkittäin halaistunut (myöhemmin?), 79 mm pitkä. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 51.
49. Talttta, saviliuskamasta, 9 cm pitkä, $4 \frac{3}{4}$ - $3 \frac{1}{2}$ cm l. ja $1 \frac{1}{4}$ cm paksu, höylänteräh tapainen. Löyd. Mierolan koskesta. Kts. Heikelin Kert. N:o 52.

1869.
Hattula. 50. Taltan kärki, saviliuskamasta, pahasti vahingoit-
tunut, poikkileikk. ollut nähtävästi 4-kulm.;
paksuus noin 2 cm. Löydetty ojasta Pelkolan ta-
lon maalla. Kts. Heikelin Kert.N:o 53.
- Renko. 51. Hakkuuaseen kappale, aphanitista, särkynyt poi-
kittain ja pitkittäin, $15\frac{3}{4}$ cm pitkä nykyään,
 $3\frac{1}{2}$ cm leveä leveimmästä paikasta; paksuus
tuntematon. Löydetty mäen rinteeltä Nevilän
kylän metsässä. Kts. Heikelin Kert. N:o 61.
- Vanaja. 52. Kirves, dioritista, 17 cm pitkä, keskeltä $5\frac{1}{4}$ l.
ja $4\frac{1}{2}$ cm paksu. Varsipuoli muodostettu var-
teen pistettäväksi. Poikkileikk. 4-kulm. Löyd.
rautatietä rakentaessa lähellä Pappilaa 3 jalkaa
maanpinnan alta kovasta savesta. Kts. Heikelin
Kert. N:o 59.
53. Taltta saviliuskamasta, $6\frac{1}{4}$ cm pitkä, $3\frac{3}{4}$ - $2\frac{3}{4}$ cm
ja $1\frac{1}{2}$ cm/
/paksu; ylt'ympäri "kaaputettu". Löydetty Heik-
kilän talon pellosta Kankaisten kylässä. Kts.
Heikelin Kert. N:o 57.
54. Taltan terä, kuuteloliuskamasta, höylänterän ta-
painen; $4\frac{3}{4}$ cm l. ja paksuus katkenneesta kohdas-
ta melkein 2 cm. Löytöpaikka tuntematon. Kts.
Heikelin Kert. N:o 58. Miemolan Mik-
kolan isän-
nän lahjoit-
tama Yliopis-
tolle.
- Janakkala. 55. Kirves, dioritista, 7 cm pitkä, $3\frac{1}{2}$ cm ja kes-
keltä $2\frac{1}{4}$ cm paksu; poikkileikk. 4-kulm. Löytö-
paikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N:o 67. (valok.7473.)
(--V.A.8:2.)
56. Taltta, saviliuskamasta, $8\frac{1}{2}$ cm pitkä, $3\frac{3}{4}$ - $2\frac{1}{2}$ (valok.7473.)

1869.
Janakkala
- cm. 1. ja keskeltä $2\frac{1}{2}$ cm paksu. Poikkileikkaus lähestyy varsipäässä kolmioksi. Löyd. vanhan tallin alta Leppäkosken maalla. Kts. Heikelin Kert. N° 64.
57. Vasarakirveen varsipuoli, aphanitista, vasarapääkin vahingoittunut. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N° 66.
- Hausjärvi
58. Talttu saviliuskamasta, $8\frac{1}{2}$ cm pitkä, $4\frac{3}{4}$ -4 cm 1. ja 2 cm paksu. Löydetty mäen rinneestä Pirttilän talon maalla Arolammin kylässä. Kts. Heikelin Kert. N° 68.
- Hauho
59. Tulikivi ukonkivestä (quarzit), $8\frac{1}{4}$ cm pitkä, 4 cm 1. ja $2\frac{3}{4}$ cm paksu. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. Muinaisj. Hauhon kihlak. N° 101 (siv. 56).
60. Tulikivi ukonkivestä, toisesta päästä rikki, 4 cm 1. ja $2\frac{3}{4}$ cm paksu. Löytöpaikka tuntematon; Lehdesmäen isännän lahjoittama yliopistolle. Kts. Heikelin Kert. 102.
61. Tulikivi ukonkivestä, vähän rikki kumpaisestakin päästä; $3\frac{3}{4}$ cm 1. ja $2\frac{1}{2}$ paksu. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. N° 103.
- Tuulos.
62. Tulikivi ukonkivestä, $6\frac{1}{2}$ cm pitkä, 4 cm 1. ja tuskin 2 cm paksu. Löyd. Haaksivalkamanimisestä paikasta Pyhäjärven rannalla. Kts. Heikelin Kert. N° 104.

1869.

Tuulos

63. Tulikivi ukonkivestä, liki 7 cm pitkä, $3\frac{3}{4}$ cm l. ja $2\frac{3}{4}$ paksu. Löyd. Pyhäjärvestä vedessä kävellessä. Kts. Heikelin Kert. N° 105.

Janakkala

64. Tulikivi ukonkivestä, 8 cm pitkä, $5\frac{1}{2}$ l. ja $3\frac{1}{2}$ paksu, poikkil. pyöreänsiokea; löyd. Haapaniemen järven rannalta likeltä Kommion siltaa. Kts. Heikelin Kert. N° 107.

Hauho

66. Munamuotoisen lehden tapainen, latuskainen kivi kiillukkaliuskamasta, $6\frac{1}{2}$ cm pitkä, paksummasta paikasta $3\frac{1}{4}$ cm l. ja runsaasti $1\frac{1}{2}$ cm paksu; löydetty Savikon l. Kivilumyllyn talon pellosta Miehoilan kylässä. Kts. MY:n pöytäk. 6/XI 77. (Heikelin luettel.).

65. Onsitaltan kappale, jonka terästä puuttuu suurin osa; vaillinainen myöskin varrelta, nykyään $5\frac{1}{2}$ cm pitkä, runsaasti $3\frac{1}{2}$ cm l. ja varrelta 14 mm paksu. Löytö- ja saantipaikka tuntematon. Arvattavasti Hauhon kihlakunnasta.

67. Värttinän hyrrä savikiillukasta, hyvin tassisesti latuskainen; löytöpaikka tuntematon. Kts. MY:n pöytäk. 6/XI 77 Heikelin luettel. N° 68.

68. N.k. corpinkiviä, joista katsottakoon MY:n pöytäk. 6/XI 77 Heikelin luettelo N° 69.

1869.

Hauho.

69. Valinkivi haulia varten, katkennut; löytöpaikka tuntematon; saatu jostakin Hauhon kihlakunnassa.

70. Latuskainen kivikatkelma, noin 8 cm pitkä ja $3\frac{1}{2}$ l.; toisessa päässä yksi eheä läpi, toinen läpi vaan puoleksi eheä; käytetty luultavasti kovasimena.

71. Pyöreänsoikea kivi (luontoperäinen?), liki 8 cm pitkä. Löytöpaikka tuntematon.

72. Samallinen, kuin edellinen, mutta sen syrjästä yksi viilleke lohjennut.

73. Luontoperäinen kivi, josta lääketta on kaapittu. Kts. MY:n pöytäk. 6/XI 77 Heikelin luettelon N° 70.

74. Nähtävästi n.k. Imatran kivi, josta myöskin lääketta on otettu. Kts. niinkuin edell.

75-77. Luultuja "ukkosennauloja", vaikka luontoperäisiä, joita on käytetty valkean vaaras-
sa y.m. (Isä meidän y.m. rukousten lukiessa).

C. Kihlakunnan ulkopuolelta kotiperäisiä esineitä:

Pälkäne

78. Taltta, aphanitista, $9\frac{1}{2}$ cm pitkä, $4\frac{1}{4}$ - $3\frac{1}{4}$ cm l. ja varrelta n. $2\frac{1}{2}$ cm paksu; vinon näköinen. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin Kert. Muinaisj. Hauhon kihlak. N:o 55.

Sääksmäki

79. Varsireiällä varustettu kirves, aphanitista, $9\frac{3}{4}$ cm pitkä, $5\frac{3}{4}$ cm l. ja 4 cm paksu; löyd. Valkeakoskesta. Kts. Heikelin Kert. N:o 55 (toinen kappale). (Valok. V.A. 16:12)

Ruotsinmaa.

80. Taltta dioriitista, kärjestä vahingoittunut ja nähtävästi "tutkittu", nyk. 11 cm pitkä, $2\frac{3}{4}$ cm l. ja 2 cm paksu, poikkileikk. 4-kanttinen. Koitoisin Ruotsin maalta. Kts. Heikelin Kert. Hauhon kihl. N:o 10. Etelä-Ruotsissa ja Tanskassa tavallista muotoa; siinä kuitenkin ovat tämänmuotoiset esineet limsiöstä.

1869.

Tuulos.

D. Rautaisia esineitä.

81. Kaksiteräinen miekka, jonka lape $49 \frac{1}{2}$ cm ja kahva $11 \frac{1}{2}$ cm pitkä; väistinrauta puuttuu (epäilemättä hukkunut), nupinpuoleisessa poikkiraudassa on kaksi läpeä; lappeella on jälkiä ikäänkuin run.tapaisista kirjaimista. Miekka löyd. Haaksivalkamasta, on myöhemmän rauta-ajan muotoa. Kts. sen kuva Heikelin kertomuksessa Muinaisj. Hauhon kihl. siv. 70.

Kons.pöytäk.
3/V-88.

Hauho.

82. Poikkirauta miekan kahvan nupista, 8 cm pitkä, keskeltä $2 \frac{1}{2}$ cm l. ja $1 \frac{3}{4}$ paksu. Löyd. Hyvikkälän kartanon maalla. Kts. Heikelin kert. siv. 72 N° 124.
83. Juurikuokka myöhemmältä ajalta, noin $26 \frac{1}{2}$ cm pitkä. Löytöpaikka tuntematon. Kts. M.Y:n pöytäk. 6/XI -77 Heikelin luett. lopussa. E. Katolisaikainen vaate.

1869:84. Janakka
la.Messukasukka.
kaineh vaate.

1870.

Siperia

Luettelo kansantieteellisistä esineistä, jotka professori August Ahlqvist tutkimusmatkaltaan v. 1877 valtion määrämällä varoilla Woguleilta ja Ostjakeilta osti, ja jotka hän samana vuonna syksyllä Historialliseen Museoon ilmoitti.

Luettelossa alanumerojen jälkeen merkityt sivumäärät viittaavat Aug. Ahlqvistin esineistä tekemään luetteloon Hist. museon verifikaateissa s. 189 a (v. 1877?). Vrt. myös "Unter Wogulen und Ostjaken", joka Acta Societatis Scientiarum Fennicae Tomus XIV:ssa löytyy.